

Multifacets of Kittel's Research

Dr.Sudha S.Koujageri

ರೆ.ಎಫ್ ಕಿಟೆಲರ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಹುಮುಖಿ ನೆಲೆಗಳು

ಡಾ.ಸುಧಾ ಎಸ್.ಕೌಜಗೇರಿ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ, ತಾ:ನವಲಗುಂದ.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಗಳಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಹಲವಾರು ವಿದೇಶೀಯರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದವರು ಫರ್ಡಿನಾಂಡ್ ಕಿಟೆಲ್ ಅವರು. ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಿಟೆಲ್' ಅವರ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು. ಅವರ ಅಂಕಿತ ನಾಮವೇ ಅದು ಎಂಬಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಷ್ಟೇ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಸೆಳೆದದ್ದು ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಆಳ ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನು ಜಾಯಮಾನವನ್ನು ಅರಿತು ಅದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು.

ಕಿಟೆಲ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

1. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು.
2. ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ.
3. ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು.
4. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ.
5. ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳು.
6. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ-ಕಿಟೆಲ್‌ರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ.
7. ಶಬ್ದಕೋಶ.
8. ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದನೆ.

1. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು - ಕಿಟೆಲ್ ಅವರು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಬಲ್ಲ 6 ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

2. ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ - ಸಂಪಾದನೆ ಎಂಬುದು ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದು ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀಯರಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು. ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗೊತ್ತಿರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳು ಅಮುದ್ರಿತವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಗಳು ಅಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಿಟೆಲರು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ 'ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ' ಹಾಗೂ ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು 'ಛಂದೋಂಬುಧಿ'ಯನ್ನು ಕವಿ ಪಾಠವೋ ಎಂಬಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದುದು ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

3. ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು - ಕಿಟಿಲರು ತಮ್ಮ 24 ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು 'ಇಂಡಿಯನ್ ಎಂಟಿಕೈರಿ', 'ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ವಾಂಜಿಲಿಕಲ್ ರಿವ್ಯೂ' ಮತ್ತು 'ಎಪಿಗ್ರಫಿಯ ಇಂಡಿಯ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.
4. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಧರ್ಮವನ್ನು ರಸವತ್ತಾಗುವಂತೆ, ಮನಂಬುಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 8 ಕೃತಿ ರಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.
5. ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿಗಳು - ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 3 ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
6. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ತುಂಬಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರೆಂದರೆ ಕಿಟಿಲ ಮತ್ತು ರೈಸ್.
7. ಶಬ್ದ ಕೋಶ - 1752 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70,000 ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ನೀಡಿದ್ದು ಸಣ್ಣ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲ. ಶಬ್ದಗಳು, ಅವುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ, ಅವು ಬಿಂಬಿಸುವ ನಾನಾರ್ಥಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಸೊಗಸು ಎಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕಿಟಿಲ ಗಮನಿಸಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಳ ಅಧ್ಯಯನ, ತೀವ್ರ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೋಶ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
8. ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದನೆ - ಕಿಟಿಲ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿಶನರಿ ಜೆ.ಮ್ಯಾಕ್ ಎಂಬುವರೊಡನೆ ಸೇರಿ, 'ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹ' ಎಂಬ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖನಗಳೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು 'ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಟೆಡ್ ಕೆನರೀಸ್ ಜರ್ನಲ್' ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಈ ರೀತಿ ಕಿಟಿಲ್ ರಚಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವೂ, ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆಗಿದೆ.

ರೆವರೆಂಡ್ ಎಫ್.ಕಿಟಿಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಹುಮುಖ ನೆಲೆಗಳು

ಮತ ಪ್ರಸಾರದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಮಿಶನ್‌ಗಳು ಮೂರು, ಲಂಡನ್ ಮಿಶನ್, ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಶನ್ ಹಾಗೂ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ಮಿಶನರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದವರು ರೆವರೆಂಡ್ ಎಫ್. ಕಿಟಿಲ್ ಅವರು.

ಕಿಟಿಲ್ ಅವರು ಪಾದ್ರಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ಧರ್ಮದಷ್ಟೇ ಅವರನ್ನು ಸೆಳೆದದ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ದಿನೇಯತ್ತ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಕಿಟಿಲ್, ಕಿಟಿಲ್ ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದರು, ಗೌರವಿಸಿದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೈದು ಅಜರಾಮರರಾದರು.

ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡರ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತಾಯ್ನಾಡು ಜರ್ಮನಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಭಾರತದ ಕಡಲತಡಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರ್ಮನ್ ಮೊಗ್ಗಿಂಗ್ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಿಟಿಲ್‌ರು ನಂತರ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಲಿತ ಕಾರಣ ಅವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದ ಸೊಬಗು, ಸೊಗಡು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕಿಟಿಲ್‌ರು ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದರು. ಆಗ ಕಾವ್ಯಗಳು ಈಗಿನ ಹಾಗೆ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾಳೆಗರಿ, ಕೋರಿ ಕಾಗದ,

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಾವೇ ತಯಾರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದಮ್ಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೋದರಿ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಿ, ತುಳು ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡರು.

ಸಂಠ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆ:

1885ರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವ ಪುರಾಣ, ಜ್ಞಾನ ಸಿಂಧು, ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಪಂಪ ರಾಮಾಯಣ, ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಪುರಾಣ, ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ಜಗನ್ನಾಥ ವಿಜಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 125 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಟೀಕು' ನೀಡಿ ಕೃತಿಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರ ಗೂಢಾರ್ಥ ಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಂತು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿದುದು ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ:

ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ನಾಡುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪಠ್ಯವನ್ನು ದೇಶೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕಿಟಿಲ್‌ರು ಮೋರೀಸ್, ಎಚ್ ಅವರ - 'ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ' ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗೆ ಆಧಾರಗ್ರಂಥವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ, ಅದರ ಯಥಾವತ್ ಅನುವಾದ ಇದಾಗದೇ ಕಿಟಿಲ್‌ರ ಸ್ವಂತಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿನಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಾಣಿಯ ಆಡಳಿತದವರೆಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾ:- ಕೆಲ್ಟ್ ಜನಾಂಗ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, 1857ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು, ಈ ಸ್ವ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಬದಲು ನೇರವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ಭಾರತವನ್ನು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡುದು ಇತ್ಯಾದಿ, ಕಿಟಿಲ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನವೆನಿಸದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದುದು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಿಟಿಲ್‌ರಿಗೆ ಕರಗತವಾದುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಪಾಠಗಳ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕವು:

ಮದ್ರಾಸ ಸರ್ಕಾರವು ಪಠ್ಯವಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ ಈ ಕೃತಿ, ಕ್ರಿ.ಶ 1866ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಪಾಠಗಳು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಚತಂತ್ರ, ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆ, ನಿಜಲಿಂಗ ಶತಕ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ನೀತಿಪರ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಎರಡನೆಯದು ಭೂಗೋಲದ ಪಾಠಗಳು - ಇದರಲ್ಲಿ ನದಿಗಳು, ಸರೋವರಗಳ ಉಗಮ, ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅವಶ್ಯಕ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯದು ಸೃಷ್ಟಿ ಜ್ಞಾನದ ಪಾಠಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀರು, ಬೆಂಕಿ, ಉಪ್ಪು, ಗಂಧಕ, ಸ್ವಟಿಕ, ಕಬ್ಬಿಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ, ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹದ್ದು ಹಾಗೂ ಬೆಕ್ಕಿನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಯಾವ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ? ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂಗತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಪಡೆದಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆ:

ಕ್ರಿ.ಶ.1874ರಲ್ಲಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಕೃತಿಯು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ರಚನೆಯಾದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಓದುಗನ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಟೆಲ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾವ್ಯವು ಮತೀಯ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯ ಕಿಟೆಲ್‌ರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ದಾಸರಪದ, ಮಹಾಲಿಂಗ ರಂಗ. ಷಡಕ್ಷರಿ ದೇವ, ಕೇಶರಾಜ, ನಾಗವರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಕಾವ್ಯಭಾಗಗಳಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳ ಜೀವನ, ಕಾಲ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 127 ಪುಟಗಳ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 9000 ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪಂಚತಂತ್ರವು:

ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ಪಂಚತಂತ್ರ, ಈಸೋಪನ ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಟೆಲ್‌ರಿಗಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಂಚತಂತ್ರವು ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ರಿ.ಶ.1876ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದರೂ, ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಣಿನಿ, ಪಿಂಗಲ, ಜೈಮಿನಿ ಇವರ ಕಾಲ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಅಹ್ವಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪಂಚತಂತ್ರದ ಎರಡು ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಪಂಚತಂತ್ರ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ವಸುಭಾಗ ಭಟ್ಟನದು ಅನುಪಲಬ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಕಥಾಗುಚ್ಛವಾದ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಟೆಲ್ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅದರ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವ ನೀತಿ, ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಕಥೆಗಾರನಾದ ಈಸೋಪನ ಕಥೆಗಳನ್ನು, ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ವಿವರಿಸಿದುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅನ್ಯೋಕ್ತಿಮಾಲೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕರ್ತೃ, ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಥೆಗಳು ಬರದೇ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ

ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶ್ರೀನಾಮ ಗೊತ್ತಿರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೃತಿಗಳು ಅಮುದ್ರಿತವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಗಳು ಅಲಭ್ಯವಿರುವ ದುರ್ಭರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಿಟೆಲ್‌ರು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ ಶಬ್ದ ಮಣಿದರ್ಪಣ ಹಾಗೂ ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು 'ಛಂದೋಂಬುಧಿ'ಯನ್ನು ಕವಿಪಾಠವೋ ಎಂಬಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದುದು ಅದ್ಭುತವೇ ಸರಿ.

ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ, ಮೌಢ್ಯ ತುಂಬಿದ ಜನತೆಯ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆಗಳಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಆ ಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಾಚೀನ ವರ್ಣಗಳ ರೂಪಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ವಂಶಾವಳಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ, ಪಾಠ ಸಂಕಲನ, ಪಾಠ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ, ಕವಿಯ ಕಾಲ, ಭಾಷೆ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಗೊಳ್ಳುವ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಬಂಧ, ಛಂದಸ್ಸು ಈ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡವರು ಕಿಟೆಲ್. ಅವರೊಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶಬ್ದ ಮೂಲದರ್ಶನ:

ಕ್ರಿ.ಶ.1872 ರಲ್ಲಿ ಕೇಶಿರಾಜನ ದರ್ಪಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದು ವ್ಯಾಕರಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯತ್ನವಾಯಿತು. ಕಿಟಿಲ್‌ರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ 1868ರಲ್ಲಿ ಜಿ. ಗ್ಯಾರೆಟ್ ದರ್ಪಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಿಟಿಲ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ಕಿಟಿಲ್ ಸಂಪಾದಿತ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣಗಳ ಆರಂಭದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಶಿರಾಜನ ಕಾಲ, ಟೀಕಾಕಾರ ನಂಜಯ್ಯನ ಕಾಲ, ತುಳು,ಬಡಗ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಕನ್ನಡದ ತೌಲನಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಟಿಲ್ ಒಂಭತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ರೂಪ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು, ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರತಿಗಳು ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ದರ್ಪಣದ ಸ್ವರೂಪ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಸೂತ್ರ, ಅದರ ಎಡ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಸೂತ್ರದಷ್ಟೇ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರ್ಥ, ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ, ನಂತರ ಅನ್ವಯ, ಟೀಕೆ, ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳಿವೆ.

ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಿಟಿಲ್ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಪಾಠ ನಿರ್ಣಯ, ಪಾಠಾಂತರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಈ ಗುರುತರ ಹೊಣೆಯನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಬೇಕು.

ನಾಗವರ್ಮನ ಛಂದಸ್ಸು ಅಥವಾ ಛಂದೋಂಬುಧಿ

ನಾಗವರ್ಮನ ಛಂದೋಂಬುಧಿ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕೃತಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಕೃತಿ ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಿನ್ನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಕೃತಿ ನೀಡುವದೇ ದುಸ್ತರವೆನ್ನಿಸಿತು.

ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ನಾಗವರ್ಮನ ಮತದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿಯಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಪರವಾದ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಎರಡಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಯಾದ ಇದು ಅಪರಿಮಿತ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದರೂ ಕವಿ ಪಾಠ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ ಕಾರ್ಯ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಿಟಿಲ್ ಮತೀಯ ವಿಷಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟ ದೇವತಾಸ್ತುತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಕಿಟಿಲ್ 17 ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೀಠಿಕಾ ಭಾಗ. ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಒದಗಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ಥಳ, ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದುದು, ತೌಲನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶುದ್ಧಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡುದು ಅತೀ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು

ಕಿಟಿಲ್‌ರು ತಮ್ಮ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು 'ಇಂಡಿಯನ್ ಎಂಟಿಕೈರಿ'. 'ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ವಾಂಜಿಲಿಕಲ್ ರಿವ್ಯೂ' ಹಾಗೂ 'ಎಪಿಗ್ರಫಿಯ ಇಂಡಿಯನ್' ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Derivation of Elephant

ಪ್ರೊ. ಬಾಪ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ವೆಬರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ Elephant ಶಬ್ದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗವು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಆನೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದೇ? ಆನೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಐರಾವತ ಎಂದಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ Elephant ಎಂದು ಆಗಿರಬಾರದೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು.

On the Dravidian Element in Sankrit Dictionaries.

1872ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್' ಎಂಟ್ರಿ'ಯ ಮೊದಲ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಲೇಖನ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ದೇವಭಾಷೆಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳು ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಸಂಗತಿ ಸರ್ವವಿದಿತ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತವೇ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ಕಿಟಿಲ್ ನಾಲ್ಕು ನೂರಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪದಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

Mangaraja's or Kavi Manga's Abhidan

14ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಈ ನಿಘಂಟು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಜಿ.ಡಿ.ಗಾರ್ಡನ್ ಎಂಬವರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಿಟಿಲ್‌ರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರಂತೆ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗ ಕಾಂಡ, ಭೂ ಕಾಂಡ, ಪಾತಾಳ ಕಾಂಡ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಂಡ, ನಾನಾರ್ಥ ಕಾಂಡ ಎಂದು ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದು, ಮೊದಲ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 6,17,3 ಉಪಭಾಗಗಳಿವೆ.

Canarese Country Compared with the Countries Adjacent to it:

ಲೇಖನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮತ, ಊರು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ (ತ್ರಿಪದಿ) ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಡಣ, ತಂಕಣ, ಬಡಗಣ, ಬೆಳವಲ, ಮಲೆನಾಡುಗಳ ಪರಿಚಯ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

Notes Concerning the Numerab of the Ancient Dravidians:

ಕಾಲ್ದವೇಲ್‌ನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಎಂಟರವರೆಗಿನ ಹಾಗೂ ಹತ್ತು ಮತ್ತು ನೂರು ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಸಂಖ್ಯಾ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ದಶಮಾನ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಿಟಿಲ್‌ರು ಸಾವಿರ ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ ಪದವನ್ನು ಇಂಡೋಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಾವಿರದ ನಂತರದ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಈ ರೂಪಗಳೂ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯಿಂದ ಪಡೆದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಕುವಿ, ಕುಕು, ಬ್ರಾಹೂಕು, ಕುರುಖ್, ಕೊಲಾಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಖ್ಯಾರೂಪಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಈ ಲೇಖನವಾಗಿದೆ.

Coorg Superstitions:

ಕಿಟಿಲ್‌ರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖನ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಭೂತದ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ನಿಬಂಧ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಐವತ್ತೆರಡು (52) ಜಾತಿಗಳು, ಕೊಡಗಿನ ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಮಲಯಾಳಿ, ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತುಳು ಜನಾಂಗದವರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ

ಆರಾಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಪೂರ್ವಜರ ಉಪಾಸನೆ, ಅವರಿಗಾಗಿ ಕೋಳಿ, ಹಂದಿಗಳ ಬಲಿ ಕೊಡುವಿಕೆ, ಕುರಿ ಎಂಬ ಭೂತ, ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಭೂತಗಳಿಗಾಗಿ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಇವೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಸಾಸ್ತಾವು, ಕುಟಿಚಾತ, ಕರುವಾಳ, ಗುಳಿಗೆ, ಕೊರಗ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕುರುಣ್ಣ, ತಮ್ಮಚ್ಚ, ಕಲ್ಲುಕುಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಪುರುಷ ಭೂತಗಳು ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಅವುಗಳ ಆವಾಸಗಳ ವಿವೇಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕುಂದೆಮ್ಮ, ಕರಿಂಗೊರಟೆ, ಕಲ್ಲುಟೆ, ನುಚ್ಚುಟ್ಟಿ, ನಂಜಪ್ಪ, ನೀಲಪ್ಪ ಪೂನ್ನಂಗಲಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರು ಆರಾಧಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀ ಭೂತಗಳ ವಿವರವೂ ಇದೆ.

Coorgs Polyandry:

ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕಿನ, ಜನಾಂಗಗಳ ವಿವಿಧಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಿಟೆಲ್‌ರು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರು. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೇ ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎ. ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದು, ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಈಗ ಅಪರೂಪವಾಗುತ್ತಿದೆ. 'ಬಟ್ಟಿ ಮದುಪೆ', 'ಹುಲಿ ವಿವಾಹ', ನಾರಿ ಮಂಗಳ' ಹುಲಿ ಹಬ್ಬ ಮನೆಹಬ್ಬ ಮೊದಲಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

On the Karnataka Vaishnava Dasas:

ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಹರ್ಮನ್ ಮೊಗ್ಗಿಂಗ್ ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ದಾಸರ ಪದಗಳು' ಪುಸ್ತಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಿಟೆಲ್‌ರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿದ ದಾಸ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ ವೈಷ್ಣವ ದಾಸರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದು ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧ ದಾಸರುಗಳ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಂದರ ದಾಸರ 160 ಹಾಡುಗಳು, 98 ವರಾಹದಾಸ, 43 ಕನಕದಾಸ, 20 ವಿಠಲದಾಸ, 13 ವೈಕುಂಠ ದಾಸ, 9 ವಿಜಯದಾಸ, 7 ಮದ್ದದಾಸ, 5 ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣದಾಸ, ಮೊದಲಾದ ದಾಸರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಕಿಟೆಲ್ ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಹರಿದಾಸರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರಾಗಿರುವುದು.

Notes on Indian Prosody and Poetry:

1874ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಉಪ್ಪಿನಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಿಟೆಲ್‌ರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದ ಭಂದಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತ ವೈದಿಕ ಭಂದಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲನ 'ಭಂದಸ್ಸಿನ ಸೂತ್ರಗಳು' ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭಂದಸ್ಸು ಪದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಥವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತ ಮೊದಲ, ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ವೃತ್ತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಭಾರತದ ಈ ಮಾತ್ರಾ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಗ್ರೀಕ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಂದಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮೂಡಿ ಬರಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿದ್ದಾರೆ.

On Some Dravidian Words:

1874ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನವಿದು. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋತ, ತೋಡ ಶಬ್ದಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ತೋಡ' ಎಂಬ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ನೀಲಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ 'ಡ' ಎಂಬ ಮೂರ್ಧನ್ಯ ದ್ವನಿಯನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಬಾರದ ಕಾರಣ ಡ>ದ ಕಾರವಾಗಿ 'ತೋಡ' ಎಚ್ಚಿದುದಾಗಿ 'ಕೋಟ' ಎಂಬ ಪದ 'ಕೋತ' ಎಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಪದಕ್ಕೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Nijagunas Notes On Indian Music:

ಈ ಲೇಖನ 1874ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವಿರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಕಿಟೆಲ್‌ರಿಗೆ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆಗಿರುವ ಆಸೆ, ಕುತೂಹಲಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯ "ವಿವೇಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ" ಕೃತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಸಂಗೀತದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ವಿವರವಿದೆ. ರಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ. 'The ragas become numberless' ಸಂಗೀತದ ಏಳು ಸ್ವರಗಳು, ಧ್ವನಿಗಳು, ಶ್ರುತಿ, ರಾಗದ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ವರ ಜಾತಿಗಳು, ರಾಗ ಗಣಗಳು, ಮೂವತ್ತಾರು ರಾಗಗಳು, ವಾದ್ಯಭೇದ, ತಂತಿವಾದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

Seven Lingayat legends:

'ಇಂಡಿಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವಿರಿ'ಯಲ್ಲಿ 1875ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನವಿದು. ಕಿಟೆಲ್‌ರು ರಾಘವಾಂಕನ ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಬಸವ ಪುರಾಣದ ಕೆಲವು ಐತಿಹ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1.ಜನಿವಾರ, 2.ನಂದಿ, 3.ಕೀರ್ತಿಮುಖ ಮತ್ತು ಸಿಂಹಾಸನ, 4.ಮಯಮರ್ತಾಪು, 5.ವ್ಯಾಸನ ತೋಳು, 6.ರಾಜಾ ಬಿಲ್ಲಮ, 7.ವೀಣೆ The Flute (Kinnari)ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Washerman Virasena- A Lingayat Legend

ಆರ್ಯವರ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಡಿವಾಳ ವೀರಸೇನನ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. 'The Kongu inscriptions' ಎಂಬ ತಲೆಬರಹದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶದ ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ ಎಂಬ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿನ ಲಕ್ಕುಂಡಿ ಮತ್ತು ಕೋತೂರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಮೀಪದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ಮೂರು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು 9 ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಜಿನಾಲಯಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯು ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಿಟೆಲ್ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Boya:

ಕಿಟೆಲ್ 'ಬೋಯ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸಿ.ಪಿ.ಬ್ರೌನ್ ಅವರ Telagu-English Dictionay' ಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪೂರ್ಣರೂಪ 'ಬೋಯಡು' ಪದದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವೇ 'ಬೋಯ' ಅಥವಾ 'ಬೋಯಿ'. 'ಮಲೆಕುಡಿಯ' ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಕಿಟೆಲ್ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Some Remarks on Dr.Pope's 'Notes on South Indian or Dravidian Family of Languages'

ಆರ್ಯ ಹಾಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ 14 ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಡಾ.ಪೋಪ್ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 9 ಪದಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಡಾ.ಕಾಲ್ಡವೆಲ್‌ರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಿಟೆಲ್ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ.

On Some Sankrit Verbs:

1895 ಇಂಡಿಯನ್ ಅಂಟಿಕ್ವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಿಟಿಲರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮರಾಠಿ ಹಾಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಧಾತುಗಳಿರುವ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಾದ brud, vrud, bhrud, bul, bud & mund ಈ ಪದಗಳು ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಪದವಾದ mul ಪದದಿಂದ ಬಂದವುಗಳೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Bitteru and Barika:

1899ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ 'ಬಿತ್ತೇರು' ಹಾಗೂ 'ಬಾರಿಕೆ' ಶಬ್ದಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಟಿಲರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಡಾ.ಫ್ಲೀಟ್ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಇಂಡಿಕ'ದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ರೂಪಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಬಿತ್ತೇರು' ಎಂಬ ಪದ ಮನಗೋಳಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ 'ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಾಗಿ' ಬರುವಂಥದು. Chennagi Simayya Bitteru i.e. chennagesimayya with the surname of Bitteru or javelin

ಬಾರಿಕೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ವೈಯಾಕರಣಿ ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕ ತನ್ನ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದು 'ಬಾರಿ' ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರ-ಅಲೆದಾಟ ಎಂದಿದೆ. ಎಸ್.ಲೂಯಿಸ್ ರೈಸ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ - Barika probably means a man who obtains a meal ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ according to rotation from the house of charitable people.

Belaturu inscription of the time of Rajendradeva;

ಕಿಟಿಲರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಈ ಶಾಸನ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಇಂಡಿಕಾದ 6ನೇ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್ ಅವರು ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ:

ಕಥಾ ಮಾಲೆ:

ಕಥಾಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ 480 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 280 ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ, 75 ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿ, ಉಳಿದ 175 ಪೂರ್ವಿ ರಾಗ ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಗಗಳ ಹಾಡುಗಳಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 43 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕಿಟಿಲ್ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿವು ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಯೇಸುವಿನ ಜನನದಿಂದ ಗೋಲ್ಡೆನ್‌ಡಾಕ್ ಆತನ ಪಯಣದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನ:

ಈ ಕೃತಿ 4 ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವ, ರಜಸ್-ತಮಸ್ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ ಇದೆ. ಎರಡನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೂ, ಪ್ರಕೃತಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧದ ವಿವರ ಇದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪಾಪಮೂಲ ಹಾಗೂ ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಅಥವಾ ನಾಶ ಯಾವರೀತಿಯೆಂದು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ ಬಹುದೇವತಾ ಉಪಾಸನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕು ಸುವಾರ್ತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಆಧಾರ ನೀಡಿ, ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಯೇಸು ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೆಂದು ಪ್ರತಿಪದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯೇಸುವಿನ ಶ್ರಮೇ ಚರಿತ್ರೆ:

ಯೇಸು ಲೌಕಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದ ಒಂದು ವಾರದ ಜೀವನ ವಿವರವೇ ಈ ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು. 64 ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇದು ಯೇಸು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ದರ್ಶನವೀಯುವ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಸ್ತನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕಿಟೆಲ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಕ್ರೈಸ್ತನಭಾ ಚರಿತ್ರೆ:

ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನಾಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತದ ಉಗಮ, ವಿಕಾಸ, ಕಂಡ ಅಭ್ಯುದಯ, ಅನುಭವಿಸಿದ ಏಳು ಬೀಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ವೈಮನಸ್ಸು, ಪೋಪನಿಗೂ ಲೂಥರನಿಗೂ ಆದ ಮತೀಯ ಕಲಹ, ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟ್ ಪಂಗಡದ ಉದಯ, ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತರ ಸಭೆ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಇತ್ತಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. Short Survery on the Vedic polytheism and pentheism-A lecture:

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವೇದಕಾಲದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗಲ್ಲದೇ ಅವರ ಬಹುದೇವತಾರಾಧನೆಯ ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತೋರಿದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಅನುಕರಣೀಯವಾದುದು.

A Tract on Sacrifice;

ಯಜ್ಞಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಜ್ಞಕ್ರಿಯೆ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆರ್ಯರ ಯಜ್ಞ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮೂಡಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿ ಇದಾಗಿದೆ.

Über den Ursprung des Lingakultus in Indien:

ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೃತಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲಿಂಗದ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಯ, ಅನಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗ ಉಪಾಸನೆ ಅನಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಈ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಕಿಟೆಲ್ ಮಾತ್ರ ಆರ್ಯರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳು:

ಕೇಶಿರಾಜನ 'ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ' ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಂಡ ಕನ್ನಡದ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಗ್ರಂಥ.

ಕಿಟೆಲ್‌ರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾದ ಈ ಕೃತಿ, ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ ವಿದ್ವಾಂಸ ಜಾನ್ ಮೆಕೆಲ್‌ನಿಗೂ ಸ್ತೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಶ.1820ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ತನ್ನ ಕೃತಿ A grammar of the Karnataka language ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಕೊಟ್ಟ.

A grammar of the Kannada language:

ಕೃಷ್ಣ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ಖಂಡದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಿಶನರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಅವರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮಿದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಧೈಯವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಿಟೆಲರು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು.

ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಸಮಕಾಲೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು 'ಎಫಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ವ್ಯಾಕರಣ ಪರಂಪರೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮಹತ್ವ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಅಕ್ಷರ ರೂಪ, ಅಕ್ಷರ ಸಂಜ್ಞಾಕಾರ, ವರ್ಣಸಂಜ್ಞೆ, ವರ್ಣಾಂಕಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದ್ದು ಅಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಅನಕ್ಷರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯ 57 ವರ್ಣಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವಿಕೆ, ರಳ ಕುಳ ಪುಳ, ಸಹಜಾಕ್ಷರಗಳ ವಿವರಣೆಯಿದೆ ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಪ್ರಕೃತಿ 4 ವಿಧದ ಲಿಂಗಗಳು, ಅಖ್ಯಾತಗಳು, ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ, ಅವ್ಯಯ, ನಿಪಾತ, ಸಂಧಿ ಪ್ರಸಕ್ತಿ, ಸಮಾಸ ವಿಚಾರ-ಅದರ ವಿಧಗಳು, ವೀಪ್ನಾ ಸಮಾಸ, ಸರ್ವನಾಮ, ಗುಣವಚನ, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚನ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳ ದೀರ್ಘ ವಿವೇಚನೆ ಇದೆ.

ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ತೌಲನಿಕ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 478 ಪುಟಗಳ, 28 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡ ರೂಪಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ-ಕಿಟೆಲ್ ದೃಷ್ಟಿ:

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಕಿಟೆಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳು 'old canares literature' ಎಂಬ ಲೇಖನದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು, ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸು ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅದರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 60 ಪುಟಗಳ ಲೇಖನ ಬರೆದರು. ಅದೇ ಒಂದು ಕೃತಿಯಾಗಬಲ್ಲ ಹರಹನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. 'ಕಿಟೆಲ್' ಅವರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಚರಿತೆಯ ಕುಲಪುರೋಹಿತ' ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಮರ್ಯಾದೆಯೇ ಹೊರತು ಹೊಗಳಿಕೆಯಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಡಾ.ಎಮ್.ಎಮ್.ಕಲ್ಬುರ್ಗಿಯವರು.

Old Canarese literature'

ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ರಿವ್ರಾಲ್ಯೂಷನರಿ ಲಿಟರೇಚರ್ 'old canares literature' ಎಂಬ ಲೇಖನ 1874 ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

An Essay on Canarese Literature:

ನಾಗವರ್ಮನ ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಕಿಟೆಲ್ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅದರ ಪೀಠಿಕಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕುರಿತ 60 ಪುಟಗಳ ಈ ಲೇಖನ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪಾದನಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಮೌಲಿಕವಾದ ಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

30 ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "May the present volume form a small contribution towards a

history of canarese literature its defects will doubtless be excused by all who know the difficulties connercted with first attempts of similar character' ಎಂಬ ಅವರ ಮಾತುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ವಿನಯ ಭಾವ ಹಾಗೂ ಅಹಂಕಾರ ವಿದೂರವಾದ ನಿರ್ಮಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು.

ಕಿಟೀಲ್ ಶಬ್ದಕೋಶ:

ಕಿಟೀಲ್ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು, ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತರು. ಪರಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಹಾಯಿಸಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಭಾಷೆಗೆ, ಉಪಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದರು.

ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗೆ ವರದಾನವಾದ ಭಾಷೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬರುವಂಥದು, ಅನವಂಶಿಕವಾಗಿ ಅದು ಪ್ರವಹಿಸಲಾರದು. ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾದ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೃತಿಗಳು, ಶಬ್ದಕೋಶಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಶಬ್ದಕೋಶದ ಮೂಲ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಿಟೀಲ್ ನಿಘಂಟು ತಂತ್ರ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಜ್ಞಾತಿ ಪದಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ, ಸಮಗ್ರತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಕಿಟೀಲ್ ತಮ್ಮ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ ದೇಶ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅನ್ಯದೇಶ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಅದರ ಧ್ವನಿಲಿಪಿ ಕೊಟ್ಟು, ದೇಶ ಪದಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಆಕರಗಳನ್ನು, ಬೇರೆ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅರ್ಥಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸೋದರಿ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ತುಳು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಮಾನಾರ್ಥಕಗಳನ್ನು, ಜ್ಞಾತಿ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಗಾಡೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಹೇರಳ ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡುತ್ತ, ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಅರ್ಥಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದರ ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಆ ಪದವನ್ನು ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮುಖ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಿಘಂಟುವಿನ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಹುಮುಖಿ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದನೆ:

ಕಿಟೀಲ್ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯೊಂದಿಗೆ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯೂ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು, ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ, 1842 ರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಕಿಟೀಲ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಿಟೀಲ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಿಟೀಲ್ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿಶನರಿ ಜೆ.ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂಬುವರೊಡನೆ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹ ಎಂಬ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖನಗಳೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು 'Illustrated Canarese Journal' ಎಂದೂ ಕರೆದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆದುದಾಗಿದೆ. ಕಿಟೀಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹರವು ಕೋಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಪಾದ್ರಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂದು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚಿಸಿದರು. ಮೊದಲೇ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿದರು. ಶಾಸನ,

ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಪಾಠವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದುದು ಅವರ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ದ್ಯೋತಕಗಳಾಗಿವೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಹುಮುಖ ನೆಲೆಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

